

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

25 cot.

Супроти кого ведете, панове, з такою енергією і так безоглядно низинною національною позицією? Чи не адаєте собі, панове, з того свідики в у Польщі і поза Польщу? Ми не є паронас в у Польщі і поза Польщу? Ми не є паронас, який щойно починає випирати з етнографічної маси. Позаду нас велика творча історична культура традиція. Ми — не Нестор. „Руська

Правда", „Слово о полку Ігоря“, Галицько-Волинська Хроніка, Могиланська Академія, ми — це стара князівська Русь і Гетьманщина. Навіть Львів називається саме „Львовом“. Серед боїв і найважчих ударів ми перетривали віки на нашій землі! Вже пераз обдери з усіх органів політичного життя ми змінили їх наново відбудувати. Коли на руїнах займанщинських держав воскресала Польща, яку перекинуло також колись м. ін. незрозуміння української козацької проблеми, тоді серед світової війни розлягся на всьому просторі українських земель голосний оклик жертвенної і свідомої української крові: „Хочемо також жити власним життям, не можемо бути даліше невольниками!“. Доля моменту скотіла інакше. Але чи ви не бачите, як і в післявоєнному, може найважчому життю українського народу пробивається понад усе сильна воля проявляти національного духа в усіх ділянках творчості? Дивіться, як і серед кипучого совітського кітла і серед нашої еміграції в Європі вміємо використати кожну щілину, як і в отих умовах вміємо творити укр. науку, як буйно росте і разом з європейським світом поступає українське мистецтво, як скрізь закріплюється свідома українська політична думка і як світ звертає на це щораз більшу увагу! Дивіться, з якою впевненістю і здібністю творимо проти хвилі і тут у Польщі наші конструктивні моральні і матеріальні цінності, маючи підтримку лише від своєї власної сили! Не знаю, чи є ще на світі другий такий селянський нарід, який з такою жертвенністю, з таким сильним реальним ідеалізмом, пробивався би крізь джунглі життя щораз вище і вище!

ПОЛІТИКА АНАХРОНІЗМУ І ЇЇ НАСЛІДКИ.

Проти такого народу ведеться у Польщі таку дрібнючку політику! В якому часі, в якій атмосфері світової політичної думки веде цю політику? Панове, минули часи абсолютних цесарів і царів, минули часи Яреми Вишневецького, пропали великодержави, які вели супроти чужих народів політику суворой безоглядності. В усьому сучасному світі закріплюється погляд, що ніякий нарід не має права трірко панувати над іншим народом, що всі народи покликані до власного вільного життя, що нині навіть колоніями треба правити так, щоб дозрівали до повної рівності з пануючими націями. Сьогодні визнаються невольні народи не лише Близького і Далекого Сходу, але на всьому світі. Сьогодні навіть Англія ще сильніше реалізує стару англійську засаду, що ніякого народу не можна постійно спихати вниз. Права національних меншин — це нині частина міжнародного права.

В такий добі ви думаєте, панове, що можливо є така національна політика, яку нині провадите, Панове гірко помиляєтесь. Така політика може і навіть мусить викликати тимчасову анархію, може засилувати добрі вітри на вітрила остаточного роздратування з одної сторони та спідлення з другої. Однак на довшу мету така політика мусить завалитися.

НАШІ ВИСНОВКИ.

Знаємо питомих татар української проблеми. Тому не знеохочуємося нинішньою хвилиною і не траїмо перші. Ми стояли і далі будемо стояти на ґрунті права у легальній боротьбі за краще завтра для нашого народу. Ми не є і не будемо мячиком в руках чужих сил, які борються за чужі нам цілі. Будучи опертими на найбільш живучий творчий сил власного народу і на опіні сучасного світа, витриваємо на своєму становищі. Ми дали докази навіть у хвилинах найбільшого напруження, що нашим гаслом не є: „чим гірше, тим ліпше“. Однак панове мусять зрозуміти, що український нарід вже не може вжитися в ролі невольника, який шукає собі у світі справедливого пана, а тим більше несправедливого. Можемо зрозуміти, що уряд у своїй політиці не може виходити з нашого погляду на ті чи інші справи, але разом з цілим укр. народом маємо достаточну мірку реалізму, щоб зрозуміти, що є можливе і що неможливе також з іншого погляду. Стверджуємо, що на дуже важливому політичному вітанку, в українській справі, уряд не виконує навіть того, що є напевне можливе з кожного погляду.

Український Клуб осуджує таку політику. Висловом тої політики, як я зазначив на вступі, з такою пропозицією нам бюджетовий прелімінар. Тому Український Клуб займає супроти бюджетового прелімінара негативне становище.

За продовження німецьких кредитів.

ПАРИЖ 8. XI. ПАТ. Компетентні урядові органи взяли на облідувати пропозицію Франції, предложену вчора прем'єрові Лявалю і міністрові Флянденові. Пропозиція має на меті продовжити Німеччині короткочасні кредити.

Польські студенти будуть переводити перепис населення.

Явна заповідь зловживань при переписі.

Українське громадянство опинилося перед новим фактом, докопаним без ніякого пороозуміння з ним та з яскравою протипольською тенденцією. Адміністраційна влада, яка переводить перепис населення, звернулася до польських студентів, щоб вони перейняли на себе функції переписних комісарів. Нема, мовляв, грошей на платних комісарів і тому студенти мусять взяти на себе цю місію безплатно, трактуючи її, як почесний обов'язок. Ясна річ, що ця ідея політичні проводирі польського студентства миттю з найбільшою радістю підхопили, як провазницю нових знаменитих зоологічних подвигів зоологічного шовінізму, залюбки культивованого серед більшості польського студентства. Скликаю у цій справі негайно великі загально-студентські збори. Вчора, в неділю, в салі „Сокола-Мацежкі“ зібралося понад 2.000 студентів. Референт, якийсь п. Мацелінський, говорив без обиняків, натякаючи зовсім отверто на обов'язок студентів взяти активну участь у конскрипції, щоб її сфальсифікувати з польських національних мотивів. Виправді для асекурації себе промовець зазначив на вступі, що „тим більше значіння має переведення перепису населення згідно з правдою у Східній Галичині (Малопольщі), та головню у Львові“, але тут-же дозволив собі на звороті, які ту „правду“ поставили під великий знак запериття. „Переведення перепису населення (казав п. Мацелінський) конскрипційними комісарами русинами і жидами доведе до подвоєння і потроєння скількості

національних меншин, що в консеквенції доведе до втрати польського характеру у Львові і Східній Галичині (Малопольщі)“. Тому референт вівав польську молодь взяти грімляту участь у тому переписі, „зважаючи його другою обов'язком Львова“.

Офіція інший референт, голова етнічної „Братней Помочи“ Рок „визначив способи і методи переведення перепису“. Які це способи і методи? — етнічний „Курер Львова“ (єдиний, що має про це віде вичерпуючі інформації) дискретно мовчить.

Питаємо головного конскрипційного комісара, що це значить? Чи перепис населення в Польщі має вестися дійсно під воєнними замами зброю проти всіх неполяків? Що значить етнічний характер краю, яку мають перевести конскрипційні комісари? Чи польські студенти будуть вестися „бій“ без контролю? Чи до конскрипції будуть допущені також студенти українські?

Все це питання, які у високій мірі хвилюють українське громадянство, яке не остане байдужим на того роду „голки-кльощи“ та вживе зі свого боку всіх протизасобів для спаралізування затії фашішівництва національної статистики.

Апелюємо поки час до головного конскрипційного комісара та всіх підчинених йому органів, щоб не допустили до скандалів, за які ми не беремо відповідальності.

По смерті д-ра Вол. Охримовича.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ У. П. Р.

Українська Парляментарна Репрезентація відбула жалібне засідання з приводу смерті бл. п. д-ра Володимира Охримовича в дні 7. листопада 1931 р. В засіданні взяв також участь репрезентант Української Соціалістично-Радикальної Парляментарної Репрезентації д-р Іван Макух. Жалібну промову вголосив голова д-р Дмитро Левницький, а всі присутні вислухали цієї промови стоячи. Десигновано на промовця в дні похоронів над могилою д-ра А. Горбачевського. Порішено також зложити вінець на домовині Покійного і вислати кондольнічне письмо до вдови. Д-р Макух зложив рівночасно на руки д-ра Дмитра Левницького як голови партії і Клубу кондольніцію від своєї партії.

КЛЕПСИДРИ.

На мурах Львова появилася 11 клепсидр, що сповіщали про смерть В. Охримовича. А саме від: 1) рідні, 2) Центрального Комітету УНДО, 3)

Видавничої Опілки „Діло“, 4) Центробанку, 5) Ревізійного Союзу Українських Кооператив, 6) „Дністра“, 7) Наукового Товариства ім. Шевченка, 8) Народної Гостиниці, 9) Карпаті, 10) Союзу Українських Адвокатів і 11) Української Католицької Організації (УКО). Мимоходом кажучи, ця остання клепсидра була єдиною з-між усіх 11-ти, і єдина мабуть досіла вважатися українською мовою писана — та з одноразовим хрестом! В цього приводу люди обмінялися різними коментарями під адресою авторів...

ДОПОВНЕННЯ.

В доповненні до посмертної записки в „Ділі“ (ч. 252, з 8. ц. м.) зазначимо ще, що пок. Володимир Охримович був м. ін. членом-кореспондентом петербурської Академії Наук (разом з пок. Вол. Гнатюком). В українському (таїному) університеті у Львові був Покійний чотири роки деканом правничого факультету.

Новий міністр закордонних справ Англії.

Міністром закордонних справ Англії стала людина загальної, що читає газети поза Англією невідома. Сер Джон Сімон — немолодий; має 58 літ і довгу дипломатичну кар'єру за собою. У 1906 р. він став послом із ліберальної партії, а чотири роки пізніше дістав перше державне становище в кабінеті Асквіта як його генеральний правний дорадник і згодом міністр внутрішніх справ.

Джон Сімон приятелював ще як оксфордський студент із лордом Біркенгедом і це за-

важило чимало на його кар'єрі. Він належав до найкращих політичних оборонців Англії і з цього становища заробляв великі гроші. Фінансова криза Англії вплинула на політичні пересвідчення Д. Сімона настільки, що він у сприві митної охорони зірвав із ліберальною традицією. Нині Д. Сімон є головою ліберальної фронди, що має 35 послів. Його призначення на міністра є спробою піддержати контакт із лібералами.

За платничу спроможність Німеччини.

ПАРИЖ 8. XI. ПАТ. Німецький амбасадор фон Геш поінформував прем'єра Лявала про те, що німецький уряд прийняв французський проект, підтриманий Зед. Державами, щоб розглянути спосіб привернення плану Йонга після вигаснення мораторії Гувера. Однак згода Німеччини на цей проект може наступити перед прийняттям процедури, передбаченої в плані Йонга, на випадок цілковитого і частинного припинення німецьких сплат. Німеччина хоче зовсім точно

знати, який буде обсяг його застосування. Особливо треба Німеччині знати, який буде обсяг мандату, даного спеціальному комітетові, що обслідуватиме платничу спроможність Німеччини для виконання плану Йонга. З огляду на чисто технічний характер тієї розмови скінчилася вона з міністром Флянденом. Незабаром прийде мабуть до згоди щодо умовин, серед яких розпочнуться студії над платничою спроможністю Німеччини.

Збіжева кон'юнктура поправляється.

Нью Йорк 8. XI. ПАТ. Ринок цінних паперів значно поправився. На збіжевому ринку пшениця даліше зростає, доходячи до 65 цт. за бушель, що означає зріст на більше як 20 цт. на протязі місяця. Правдоподібно половина цьогорічного збору пшениці вже ульокана, що дало фермерам 100 мільонів доларів оборо-

гової надлишки. Фахові чинники кажуть, що ульокання решти цьогорічного врожаю при теперішній звишковій тенденції може спричинитися до поправи кон'юнктури. Залізничні вантажі дещо зросли, сталевий промисл потуге в останніх двох тижнях 2 проц. збільшення видатності.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Китай перед більшовизацією.

ПЕКИН, 8. XI. Т. ПР. В розмові з представниками преси марш. Чан-чу-ліан висловив побоювання більшовизації Китаю на випадок дальшого маршу японських військ у глибину Манджурії. Твердження Комінтерну, що війна в Манджурії завершена проти радянських і китайських інтересів, не годиться з правдою. Навпаки, японський атак на Манджурію притягує марш. Чан-кай-шека занехати проти-радянську кампанію. Якщо конфлікт не буде зліквідований, більшовицька пропаганда залле увесь Китай.

Японці викликають неспокій.

ПЕКИН, 9. XI. ПАТ. Вісті про заворушення в китайській дільниці в Тієнціні, що межує з японською концесією, викликали в Пекіні занепокоєння. Як повідомляють з головної квартири, тупа, зложена з кількох тисяч осіб, заатакувала вчора вечером поліційну станицю в китайській дільниці. Сьогодні вранці йшла ще крісова пальба. Чужинні війська стоять готові на границях поодиноких концесій. Жертвою дотеперішніх заворушень упав один японський вояк, убитий відомком бомби. На основі китайських звідомлень населення було озброєне й кермоване японцями, що роздавали попереднього дня зброю в цілому Тієнціні.

Японські пляни.

ХАРБІН, 8. XI. Т. ПР. Зачувати, що перед відкриттям надзвичайного засідання Ради Союзу Народів 16. ц. м. японська військова влада в Манджурії має взяти під свою контролю район Хай-ляр-Шіцзікар. Цей район має велике значіння для японців, бо являється шпихлірем всієї Манджурії. З приводу цього японського посушення може прийти до конфлікту з радянською владою в Чіті, що буде мати утруднену комунікацію з Харбіном.

Японці йдуть вперед.

МОСКВА, 8. XI. Т. ПР. З Харбіна повідомляють, що японські війська посуваються крізь міст на ріці Ноні даліше. Китайський сен. Маа наказав відворот, щоб ухилитися від нових боїв. В Шіцзікарі оголошено стан облоги.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитості. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

ОСТАННІ ВІСТІ

ВІДЛОЖЕННЯ СЕСІЇ СОЙМУ.

9. XI. пополудні доручили маршалам союму та сенату декрет президента Польщі, який відкладає парламентарну сесію на 30 днів, рахуючи від 9. ц. м.

ДРОЯНОВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ ЛЬВОВА?

На понеділковім засіданні ради м. Львова през. Бжозовський заявив, що справу свого зречення з причини пізної пори відкладає до четверга.

Директор Львівської Торг. Палати пос. Бирса відмовився прийняти президентуру м. Львова. Тому компетентні чинники визначили на це становище львівського воеводу Вацл. Дрояновського. Тому що Дрояновський не є членом ради, то його кооптують, а опісля він перебере президентуру.

СПРАВА СЕН. МАНДАТІВ ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

Найв. Суд відкинув три протести меншин проти виборів до сенату у львівському воєвідстві, а постанову в справі четвертого протесту відложив до переслухання слідків.

ЕКСЦЕСИ У ВАРШАВІ.

У неділю після богосауження в акад. костелі повторилися протижидівські ексцеси. Демонстранти розганяла кізна і піша поліція до самого вечора. Є кількадесят побитих студентів. Арештували знову 100 студентів, яких передали прокураторові, або дисципл. комісіям, які урядують в усіх інших школах.

Вчора замкнули теж Держ. Дентистичний Інститут, тому що поляки домагалися від старости П. року того інституту, щоби студентів жидів викинути з інституту.

Так у Варшаві крім Дент. Інституту зачинені далі університет, політехніка та гол. школа сільського господарства.

Студенти варш. Вищої Торг. Школи побіли післявання уряд. комісара, який приніс листа до ректора тієї школи. Коли студенти стали перед будинком тієї школи демонструвати проти жидів, ректор візав поліцію. Комісар поліції взивав студентів тричі, щоби розійшлися. Коли студенти не послушали, поліція їх розігнала й арештувала кільканацятьох. До протижидівських демонстрацій прийшло й у Вильні в аналогічній інституті.

З останніх телеграм виходить, що арештованих студентів випустили вже на волю. Іх справу розглядатиме дисциплінарна комісія поодиноких шкіл.

ВАЛЬДЕМАРАС НА ОВИДІ.

КОВНО, 9. XI. ПАТ. „Ехо“ повідомляє, що в урядових колах зачувати, будьто би Вальдемараса покличуть до державної ради.

У 30-ті роковини сецесії.

Заклик Ініціативного Комітету.

Дня 1. грудня ц. р. минає 30 літ, коли запала ухвала, щоби всі українці-студенти сецесіювали з львівських Високих Шкіл.

Бажаючи відсвяткувати цю хвилю, звертаємося до всіх учасників Сецесії із закликом прибути на плянований Зїзд.

У тій цілі просимо надсилати свої адреси до Ініціативного Комітету на руки студ. Дмитра Грица, Львів, Супінського 21. (Академічний Дім). Подробиці слідують.

ЗА КОМІТЕТ СЕЦЕСІОНІСТІВ:

Д-р Т. Бурачинський. Д-р Л. Ганкевич.

Проф. д-р В. Старосольський.

ЗА КОМІТЕТ СТУДЕНТІВ:

Д. Грицай. Б. Дороцький. В. М. Янів.

Берестейський процес.

(Тринаятий день розправи.)

9. XI. зізнавала тайна агентка Бочковська. Вона говорить дуже тихо і заявляє, що голосніше не вміє. Предсідник каже, щоби кричала. Вона твердить, що чула, буцімто оба. Барліцький говорив, що треба вбити Пілсудського, бо він, після того, як дійшов до влади, відкрив своє лице. Ці слова, мовляв, затирила собі добре, бо вони обурили її дуже як польку.

Св. Телестович, тайний агент, твердить, що оба. Барліцький на вічу накинувся на Пілсудського з лайкою, що накинув народіві свою волю, а нарід мусить скинути ці кайдани. На запит предсідника, чому не згадував цього в слідстві, свідок каже, що мав тоді стільки зборів і в слідч. судді все забув, а щойно тепер пригадав собі. Не пригадує собі теж, чи згадував слідч. судді, що якийсь свідок сказав йому, що 14. вересня буде горячо. Твердить буцімто оба. Висоцький говорив нібито марш. Пілсудський після краківського конгресу сказав: „Хай це шляк трафить, я вертаюся до Сулейка!“

Кошти процесу.

Загальні кошти берестейського процесу обтяжать державний скарб сумою 50.000 зол.

АНМУСИ

спеціальні
неправі
вудженням

Під закидом вбивства студента Казанівського.

В понеділок (9. XI.) засіло перед львівськими присяжними двох молодих людей — Євген Бартош, студ. техніки і Зиновій Матла, студ. львівського університету.

Бартошові закидає прокуратор вбивство студента Казанівського, 12. травня 1931. на вул. Королевої Ядвиги у Львові, Матла заатаювання злочину. Злочину цього мав допуститися на тлі особистих поракунків.

Обвинувачений Бартош признається до вини, однак зазначає, що діяв в афекті. Мотивом його поступку було зневаження його Казанівським. Цей зневаги не міг стерпіти. Стріляв до Казанівського, однак не мав наміру його вбити.

Вирок западе у вівторок.

Боронять: д-р Паньківський, молодий український адвокат і д-р Перацький.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. 254—7. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорушина 5. (біля кіна „Аполло“) поручає по найнижчих цінах, ковдри, матерія і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матерія по 8 зол.

— Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини“. Всі видання „Червоної Калини“ в місяці листопаді можна дістати з 30% знижкою (крім календаря і видань з р. 1931).

— Ще в справі ректора Малої Семінарії о. Перрідона. До нашої вчорашньої новинки під цим заголовком закрився прикрий друкарський чортик, що в одному місці викривив зовсім зміст. А саме зложено там, що о. Перрідон „визив тепер до Голандії з експ. митрополитом Шептицьким...“ Має бути: о. Перрідон виїждить тепер до Голандії з дозволу і в порозумінні з експ. митрополитом Шептицьким.

— Новий наступ русифікації. Польські часописи повідомляють, що більшовицька влада перевезла відомого історика Мих. Грушевського до Ленінграду, приділила його до примусової праці в історичному архіві та заборонила вертатися на Україну. Рівночасно його секретаря молодого вченого Савченка заслали на Соловки. Більшовики обвинувачують обох учених, що вони провадили дволичну гру супроти комуністів і ширили український націоналізм.

— Засідання Українського Історично-Фільмального Т-ва у Празі буде у вівторок, дня 10 листопада 1931. в год. 3.30 в помешканні при Бржеговій вул. ч. 5. Порядок дня: Доклади членів Т-ва: 1. Петрова В. М. — „Стратегічна оцінка операцій Війська Запорозького під орудою кошового К. Гордієнка-Головка в 1708—709 рр.“ 2. Шербаківського В. М. — „XV. міжнародний антропологічний конгрес у Парижі“. Далі гостей вступ вільний. — Секретар: С. Наріжний

— З краєвої хроніки. З мешкання Льва Ульриха при Янівській вул. у Львові забрали злоді готівку й вартісні папери варт. 15.000 зол. — У Тушавниках, добромільського повіту, ударом сокири по голові вбив свого брата Степана — Івана Якимців. — В Личківцях, гусятинського повіту приспала земля Анну та Івана Возного підчас праці у глинокопі; Івана Возного врятували, Анну задавила земля.

— Влом до каси в Косові. До Народньої Каси в Косові вломилися злоді та забрали 1300 зол. і 6 гуцульські килими.

— Полекші у протесті... векслів. Міністр Міхаловський розіслав усім нотарям обіжниця із наказом приймати до протесту теж і ті вексли, що мають поправлену дату.

— Двобій посів. У звязку з суботнішню суперечкою пос. Стипилковський, виступаючи від імени Народ. Клубу покликав на двобій посла Медзінського.

— Смерть б. посла Марка. У Кракові помер б. посол Марек Жигмонт, довголітній видатний діяч Польської Партії Соціалістичної (ПКС) один із її лідерів, від 1919 р. посол до польського союму. При виборах 1930 р. не кандидував на посла наслідком недуги. По професії був він адвокатом із постійним осідком у Кракові.

— Риба перетворилась в повила. На зантажу станцію „Москва-Курськ“ прийшли три вагони риби для „Союз-риби“. Постаці риби домагалися кооперативи й тому вагони сейчас розклали; показалося, що вони були з пачками повил і гарбузів. Управа залізничної почала шукати вагони з рибою та нашла їх на станції Москва Жовтняка підписаними „сушені овочі“.

— Дім книжки стане в Москві. На Червоній площі проти мавзолею Леніна мають більшовики вибудувати велетенський „дім книжки“, що буде власністю державного видавництва книжок. Будинок буде зліпом 6-ти кам'яниць; одна матиме двадцять, дві — шіснацять, три — п'ятнадцять поверхів. Його нутро міститиме 7.000 робітників, — якщо цей будинок вибудують.

— Ганді в Лондоні. Перед один із поштових відділів у Лондоні заїхало авто. Молодий ідієць з листом у руках висів з авто та пішов по пошту. Попри авто переходив гурток робітників, один із них загаяну в авто та перелякався; на подушках лежав якийсь кістяк ледаї прикрашений шматком полотна. Другий робітник глянув і відразу пізнав: „друзі, — то Ганді!“ І біля авто зібралася ціла юрба й не розходила аж до від'їзду авто.

— 280-літній юнак. Англійська преса повідомляє, що в одному селі біля Пекіну мешкає 280-літній китаєць Ле-Тсін-Юн. Ця найстарша людина на світу має неабиякий доказ своєї старечості: збірку нігтів 30 см. довжини. Ле-Тсін-Юн прирешувався традицій атмахи нігті щойно тоді

коли вирости на 30 см, а цілу збірку перекоує досі. На питання денникара відповів жартома: „сиджу, як черепаха; ходжу мов лекака; сплю, як пес. Лікарі переконалися, що він „здоровий, як риба у воді“.

— **Кутепов живе?** Деякі часописи в Римі ширять погослоку, що московський генерал Кутепов (що його вивезли більшовики у невідоме) живе та перебуває в Італії.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому (253) числі „Діла“ трапилися прикра похибка у передовиці, а саме підзаголовок „Історичний розвиток автономістичної конституції“ — має звучати „...автономістичної концепції“.

— **Нова швальня.** Біля в засобом першої потреби. Треба згадати, що найдешевшим джерелом мужського білизни є фірма Віттельс, Львів, Рутенсько-го 7. Перед рішенням про купівлю білизни просимо переконатися про мужське білля, витворюване у власній швальні, про гарні зразки, а головне про значно знижені ціни. — Тому отже вступіть і огляньте без примусу купівлі!

577 4-?

3 концертної салі.

Іванна Шмериковська-Приймова.

6 концерти добрі і погані, цікаві і нудні, приємні для критиків і неприємні. Про останній концерт, влаштований Муз. Т-вом ім. Лисенка — співачки Шмериковської-Приймової — можна сказати, що він належить саме до категорії тих, про які приємно писати рецензію. П. Шмериковська-Приймова, яка вперше виступила із самостійним концертом, має одну велику прикмету перед більшістю наших співачок: хоча й не має великого голосу, що звертає на себе увагу, а все-ж її можна весь вечір слухати — навіть з привибістю. А в, на жаль, співаки і співачки, яких доводиться слухати — рецензентів з „меншою“ приємністю.

Шмериковська-Приймова знає передовсім можливості і межі свого голосу і не береться за твори невідповідні. Її голос м'який, дещо ще неврівняний на низах, зате на верхах краший, сильніший, більш блискучий. Знаємо, що п. Шмериковська вважає себе драматичним меццо-сопраном; на наш погляд вона лірично-драматична співачка.

Програма була складена дуже культурно: група старо-італійських пісень, французьких шanson, пісень німецьких романтиків (від коли це Гуго Вольф належить до „модерністів“ — як це зазначував рекламний анонс?) і українських композиторів. З цих останніх безперечно найцікавішою була пісня Пилипа Кошицького (Харків) „Він шепнув мені“ — може трохи обтяжена мелізмами і надто одноманітна в фортепіановій партії, але дуже настроєва і цілком „грамотна“ — чого не можна сказати про пісні Степанова, з їх дешевенькою романтикою. Пісні А. Рудницького і Нестора Ніжанківського — обидві „старих, давніх“ часів композиторів і явні цікаві для цих композиторів хіба тільки з „історичного“ погляду — як минулий етап творчості.

Всю програму виконала п. Шмериковська дуже вдало — найкраще пісні німецьких композиторів. П. Несторові Ніжанківському, в якого руках лежав супровід концерту — належаться слова правдивого признання — в першу чергу за акомпанімент пісень Вольфа, такий акуратний і тонкий, що забули ми про маленькі, привабливі весточності в деяких українських піснях.

Концертанта співала як надто між іншим українську народну пісню, що зовсім не вшла в парі з програмою вечора. Ця уступка для публіки добра тільки тоді, коли публіка — не концертна.

а. р.

3 театру.

Львівський український театр „ПВІР-КУН“: „НЕ БАНКРУТУЄМО!“ Ревія в 14 точках.

Нова, третя з черги ревія „ПВІРКУНА“ під поганим вторім наголовком, пройшла з не меншим успіхом, як обидві попередні. Публіка, що на обох перших виставах у пятницю й суботу заповнила залу Ремісничої Палати по береги, бавилася, як за найліпших часів, згідно з девізом нової ревії „Не банкрутуємо!“.

На програму вечора аложилися скені: „Автомат“, „Учителька“, „Ганді у Львові“, „Аверченкова тема“ в „Адвокат“, монодій Сороки „Не хочу я“ (його власного укладу) в супроводі балету. „Гопак української преси“ у виконанні ділового ансамблю, виступи балету (привіт, голландський танок, черкеський танок, моряський танок і фінал) та виступ мужського квартету („Українські ревелерси“), що в першій частині співав низку прегарних лемківських пісень і старі лемківські пісні, а в другій — виключно модні танги. Як цілість нова ревія не має ніякої провіної думки, чи хочби являти, що вважала її в щось однолітнє (не зробив цього і конфрансієр), скені в загальному слабші, як на попередніх ре-

віях. Та проте завдяки вмільі і зручній режисерії арт. Куліковського, що вмів надати поодиноким тонам відповідне темпо та виділити наверх і підкреслити не одну позірну дрібню, але важну подробицю, а також завдяки прегарним танковим еволюціям балету в укладі відомого балетмайстра Статкевича, вистава провела гарно і весело вечір і вертали домія вдоволені.

Як автор ревії фігурував на афішах і програмках Анатоль Курдіан, що зважив скені (скені п. з. „Учителька“ у виконанні п. Орлія, що подобався найбільше, не його, ми бачили вже його на чужій сцені!), топак преси і фінал. Не всі ті річі могли вдоволити, були деякі й мало або зовсім недотепні та слабкі, однак в загальному наш молодий автор відбув огненну пробу швидко і можна надіятися, що в короткому часі зможе дати нам твір більш суцільний і більш оригінальний.

При кінці слід ще відмітити, що сценка „ПВІРКУНА“, намальована арт. Антрусевим, представляється зовсім симпатично. Добрі були теж світляні ефекти, особливо при виступах балету і мужського квартету, без заміт у оркестра Шлапаків. Нема сумніву, що ревія „Не банкрутуємо!“ буде ще повторена не раз на сцені „ПВІРКУНА“ при набитій салі.

І. Німчук.

3 судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Шістнадцятий день розправи за державну зраду.)

В суботу (7. XI.) після полудня закінчив експерт Івахів своїй виступ про УВО і ОУН. Опісля ставила йому оборона низку питань, з яких деякі маркантніші містимо.

Д-р Галикевич: Чи ви зовсім певно знаєте, що замах на Войцеховського зробила УВО?

Знавець: Так, говорив мені сам організатор цього замаху, сьогодні вже покійний.

Пос. д-р Біляк: Але я з цілого реферату радн. Івахова не довідався таки, чи УВО ще існує, чи ні?

Знавець: Фактично УВО не існує, але остала тільки вибірка старої фірми, бо УВО має вже свою традицію, а ОУН — це нова організація, не знайома ширшому громадянству.

Д-р Біляк: Чи тенденція УВО є та сама, що в ОУН?

Івахів: Така сама тенденція. Між іншим тепер на 1-ого листопада п. р. видано летючки одні з підписом УВО, другі ОУН з подібним змістом.

Д-р Біляк: Яка в тім ціль, щоби однакові летючки підписували раз УВО, другий раз ОУН?

Івахів: Ціль та сама, незалежно від того, хто підписував.

Д-р Біляк: Я попрошу полати, в котрім з відчитаних тут на розправі актів є питання, про яку ви згадували: „то мав бути штаб будучої української повстанчої армії на тутешніх теренах“.

Івахів: Я про це сказав, як про зміст реферату, виголошеного на сходинах „Союзу У. Н. Молоді“. Цей реферат виголосив Бучак. Реферат винят з актів бл. п. Охримовича в окр. суді в Стрию.

Д-р Шухевич: ставить декілька питань щодо кольтпортажі „Сурми“.

Знавець: відповідає, що „Сурму“ одержували й люди, які її відносили на поліцію, отже не тільки члени.

Д-р Ганкевич: Чи ви не падете часом жертвою провокації своїх допитувачів? Яка моральна вартість ваших інформаторів? Чи вони роблять це з ідеї, як ви, чи за гроші?

Предсідник: ухилив ці питання. Опісля ставить оборона внесок покликати знавців писем на обставину чи Кравців писав реферат та чи дописки на картці Кордюка писав його рукою.

Трибунал: голиться на цей внесок. Обв. Кравців і Пеленський заводять з радн. Іваховом довшу дискусію на політичні теми. Пеленський задає знавцеві низку питань, яких не вичерпує вповні в тому дні.

Пеленський: В якому характері, пане знавець, я був на конгресі ОУН?

Радн. Івахів: В характері запрошеного представника. Я йому не винен, що так подавали самі націоналісти.

Проф. Ліши: Чи на запрошеннях на віденський конгрес було зазначено, хто в якому характері? Чи те, що пан Пеленський був гостем, не було зазначено?

Івахів: Ні! Пеленський не був гостем.

З причини пізньої пори: предсідник перервав розправу до понеділка (9. XI.).

На понеділковій розправі продовжував свої запити ред. Пеленський.

Пел.: Чи до закінчення УВО і ОУН прийшло вже перед кожною конференцією? **Івахів:** Я говорив,

що після конференції, бо тоді щойно створено трьохступеневу організацію і приділено їй три четверті босний реферат. **Пел.:** Чи на конгресі говорили про саботажі і терор? **Івахів:** На конгресі у Відні говорили про цілі і завдання ОУН, а також передбачено реферат для військового вишколу. Сам Коновалець виголосив на цю тему реферат. **Пел.:** Як знавць пояснює факт еволюції ОУН і її революційних настроїв? **Івахів:** УВО займалася чисто військ. справами і треба було створити політичну надбудову, яка займалася би ідеологічними і політичними справами. **Пел.:** Чи я ввійшов до проводу ОУН? **Івахів:** Ні, але з припорушення проводу ОУН приїхали ви до краю, щоби тут амонтувати організаційний апарат тієї організації. Йшло тут про те, щоби охопити край, не тіло, без якого не може йти ніяка ширша робота, поставлена на реальному ґрунті. **Пел.:** Ви говорили про якісь розбіжності в ідеології? **Івахів:** ОУН не організація нелегальна, а ви говорили, що як треба охопити край, українське громадянство, то треба вести роботу легально. **Пел.:** Себто признаєте мені, що я хотів легально працювати. **Івахів:** Так, але як довго ви є членом ОУН, то можете бути членом вашої поліції, однак ви мусите слухати проводу тієї організації. **Пел.:** Ви сказали, що не відповідає дійсності, будьто би українська націоналістична молодь вела протибільшовицьку діяльність. **Івахів:** ОУН провадить всеукраїнську роботу, а тим самим і проти більшовиків. Однак ця акція на території під Польщею є побічною, тільки привабливою. **Пел.:** Чи ви пригадуєте собі, в яким часі заняли виразне становище проти більшовиків УНДО і інші політичні партії? **Предс.:** Що це має спільного з нашою справою? **Пел.:** Яде мені про те, що українська націоналістична молодь перша розпочала акцію і то не декларативно, але активно. А тепер скажіть мені, чи статті обв. Процишина „До всього українського громадянства“ могла бути видрукована в „Українськ. Голосі“ і розколюпортрована? **Івахів:** Думаю, що ні, бо „Український Голос“ виходить легально і має перед собою цензора.

Пел.: Чи виходили може в друкарні „Українського Голосу“ які нелегальні брошури? **Івахів:** Думаю, що за тим добре цільнує місцеве старство. **Пел.:** В яким часі і за яку ціну купив провід ОУН „Український Голос“? **Івахів:** Як не тверджу, бо трудно було купувати для такої фірми як Коновалець. Однак відомо, що Грегоришинський їздив до Берліна і там переговорив з полк. Коновальцем. **Пел.:** Ви твердите, що Паславського прислав провід ОУН до „Українського Голосу“. Як пояснили факт, що в його тепер усунув? **Івахів:** Паславський в процесі за наказом бл. Калуща признавав, що є членом УВО і був засуджений на в'язницю, як лише ввійшов за волю дістав місце в „Українськ. Голосі“. Але, як і особисто говорив ред. Зиблікевичеві, що будемо „бити по пальцях“, то в інтересі „Українського Голосу“ було усунути Паславського. **Пел.:** Чи може знавць айсувати точніше, яке конкретне становище я заняв супроти Польщі в своєму рефераті. **Івахів:** Ви постунали як кошиний чоловік і не мусите бути кожне ваше слово вороже супроти Польщі, однак ви були делегатом з правом голосування на Конгресі ОУН і за не відповісте. **Пел.:** Мені ходять не про те, де я був, але що я говорив. Пане раднику, чи можна подумати про утворення протибільшовицького фронту без Польщі? **Івахів:** Я зазначив, що без Польщі захід не піде проти більшовиків. **Пел.:** Чи є можливість, щоби захід пішов проти більшовиків за попереднім знищенням Польщі. **Предс.:** Ухилив це питання. **Суддя Слезановський:** Чи відомий з імені, що обв. Пеленський уживав псевдоніму? **Івахів:** У легальній праці підписувався повним назвищем, у справах нелегальної роботи уживав псевдоніму „Паво“. **Пел.:** Прому дати якийсь доказ, або матеріял. **Івахів:** Ви про це дуже добре знаєте. **Д-р Ганкевич:** Але прошу дати доказ. **Івахів:** Це відоме з внутрішньої розвідки.

Опісля приходить до голосу **Д-р Ганкевич**. **Д-р Ганкевич:** Чи вам, пане раднику, відомо як називалася та організація, якої члени судилися в Харкові? **Івахів:** Знаю. „Союз Вільшовиків в Харкові“. **Ганк.:** А чи ви знали перед з'явленням України? **Івахів:** Не знав. **Ганк.:** Внаслідок України? **Івахів:** Не знав. **Ганк.:** То не можете не знати також, що існує „Українська Націоналістична Партія“, про яку говорив Кравців. **Івахів:** Не уявляю собі, щоби при такому режимі, який там панує, вона могла існувати. **Ганк.:** А Михайловський, що агітує трагічно, розстріляний більшовиками в 1927 р., а чияго припорушення він працював? **Предсідник:** перериває. **Ганк.:** А чи відомо панові радникові, що перед війною існував закордонний комітет Української Соціал-Демократичної Партії на Україні? Це питання предсідник ухилив.

Ганк.: Якщо одна частина українських націоналістів переконана, свою ціль терором, а ін-

ід Спілки „Діло“. Львів